

Det helsevitenskapelige fakultet
Det juridiske fakultet
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen
Universitetsbiblioteket
Avdelingene i administrasjonen

Høring - modell for styring og ledelse ved UiT Norges arktiske universitet

Universitetsledelsen inviterer med dette enhetene, tjenestemannsorganisasjonene og Studentparlamentet til å gi innspill til hvilken styrings- og ledelsesordning UiT Norges arktiske universitet skal ha på institusjonsnivå med virkning fra 1.8.2021. Bakgrunnen er at åremålsperioden for sittende rektor utgår 31.7.2021.

Universitetsstyret behandlet sist sak om styring og ledelse i styremøte 22.9.2016, der det ble vedtatt fortsatt todelt ledelse ved UiT med valgt rektor og ansatt universitetsdirektør¹. På et styreseminar 6.3.2020 avklarte styret at spørsmålet også skal realitetsbehandles i tilknytning til rekruttering av rektor for kommende åremålsperiode. Styret fastsatte videre en tidsplan som innebærer at hovedspørsmålet om modell for styring og ledelse skal legges fram til behandling i universitetsstyremøte 17.6.2020.

Høringssvarene skal ta utgangspunkt i gjeldende alternative ordninger for styring og ledelse²:

- Ansatt rektor på åremål og ekstern styreleder er normalmodell for styring og ledelse ved statlige universiteter og høyskoler (§ 10-1). Dette innebærer at rektor er sekretær for styret, og daglig leder for institusjonens faglige og administrative virksomhet i samsvar med de rammer og pålegg som styret fastsetter. Modellen innebærer enhetlig ledelse av institusjonen
- Institusjonens styre kan bestemme at institusjonen skal ha valgt rektor, med rektor som styreleder (§ 10-2). Dette innebærer at institusjonen skal en administrerende direktør (universitetsdirektør), som er sekretær for styret og øverste leder for den samlede administrative virksomheten ved institusjonen, innenfor de rammer styret fastsetter (§ 10-

¹ Kunnskapsdepartementet har sendt forslag om ny universitets- og høyskolelov på høring, med svarfrist 5.6.2020. Regjeringen sikter mot en behandling av lovproposisjonen våren 2021. Det er avklart fra departementets side at UiT skal forholde seg til den nåværende loven i samband med vedtak om styringsform og rekruttering av rektor for den kommende åremålsperioden.

² LOV-2005-04-01-15, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15?q=universitet>

3). Modellen innebærer todelt ledelse av institusjonen mellom rektor og universitetsdirektør.

Universitetsdirektøren ber høringsinstansene om å gi synspunkter på følgende spørsmål:

1. Hvilken ordning for styring og ledelse bør UiT Norges arktiske universitet velge med virkning fra 1.8.2021, og hvorfor foretrekkes denne ordningen?:

a. Valgt rektor som også er leder av universitetsstyret med åremålsansatt universitetsdirektør (todelt ledelse)

eller

b. Ansatt rektor og ekstern leder av universitetsstyret (enhetlig ledelse)

I vedlegget til høringsbrevet er det redegjort for de to modellene loven åpner for, hvilke ordninger som er i bruk ved andre norske universitet og hvilke argumenter som ofte anføres til støtte for de respektive modellene.

2. Underliggende spørsmål knyttet til ordning med valgt rektor:

a) Hvilke faglige kvalifikasjonskrav skal stilles for å være valgbar?

I dagens valgordning stilles det krav til akademisk kompetanse på professor- eller dosentnivå. Dette er ikke et lovkrav. Høringsinstansene bes ta stilling til om dette kravet bør videreføres og eventuelt i hvilken form (om det skal være et absolutt krav eller ikke).

b) Skal valget omfatte flere posisjoner enn rektor?

Dagens valgordning ved UiT innebærer at rektor stiller til valg og velges i et team sammen med to prorektorer (mens to viserektorer tilsettes etter utlysning). Dette er ikke den eneste måten valg kan organiseres på. Man kan eksempelvis vurdere å redusere antall prorektorer som velges sammen med rektor, eller innføre en ordning der det kun er rektor som velges, og at prorektorer heller rekrutteres ved tilsetting, eller utpeking. Høringsinstansene bes om å gi innspill på slike problemstillinger.

3. Underliggende spørsmål knyttet til ordning med tilsatt rektor:

a) Hvilke kvalifikasjonskrav skal stilles i en utlysningstekst?

Ved en utlysning må det tilsvarende som for valgt rektor avklares hvilke akademiske kompetansekrav som skal stilles (se ovenfor). I tillegg kan det stilles andre formelle kompetansekrav (eks. arbeidserfaring). Høringsinstansene bes om å gi innspill på hvilke samlede kompetansekrav som bør stilles ved en eventuell utlysning.

c) Hvordan skal innstilling skje?

I henhold til universitets- og høyskoleloven skal ansettelsesprosessen sikre at rektor har faglig og ledelsesmessig legitimitet, og at studentene og de ansatte blir hørt. Styret er

tilsettingsmyndighet, men kan bestemme om et eget utvalg skal gi innstilling, og hvem som evt. skal innstille, jf. UH-loven § 10 nr. 1. Høringsinstansene bes ta stilling til hvordan denne delen av tilsettingsprosessen bør legges opp for best mulig å kunne ivareta lovens formuleringer?

I denne høringen er det prioritert å få innspill til problemstillinger som er avgjørende for styrets behandling av hovedspørsmålet – valgt eller ansatt rektor – samt andre underliggende spørsmål som må være avklart i god tid før det kan igangsettes et valg eller en tilsettingsprosess.

Dersom rektor skal ansettes, må styret også avklare hvordan administrasjonen under rektor skal ledes når stillingen som administrerende direktør opphører. En mulighet er å ha en administrasjonssjef som leder administrasjonen på delegasjon fra rektor. En annen mulighet er å la prorektorer og/eller avdelingsdirektører lede administrative fagavdelinger på direkte delegasjon fra rektor. Dette vil i sin tur kunne innebære større eller mindre endringer i den administrative organisasjonsstrukturen ved UiT. Universitetsdirektøren vil komme tilbake med forslag om en egen prosess for avklaring av slike spørsmål dersom styret på møtet 17.6. vedtar at UiT i den kommende åremålsperioden skal ha rektor som enhetlig leder for faglig og administrativ virksomhet.

Høringsfristen er satt til 25.5.2020. Tilbakemeldinger fra enhetene legges på sak 2020/1510. Høringssvar fra tjenestemannsorganisasjonene og Studentparlamentet kan oversendes på e-post til odd.arne.paulsen@uit.no.

Hver enhet må sørge for at disse spørsmålene blir diskutert i egen organisasjon med ledere og ansatte.

Vedlagt følger bakgrunnsnotat om mulige modeller for styring og ledelse på institusjonsnivå.

Vennlig hilsen

Jørgen Fosslund
Universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
organisasjons- og økonomidirektør

Saksbehandler: Lina Reigstad

Vedlegg

1 Bakgrunnsnotat om styring og ledelse på institusjonsnivå